

Pētnieki apzināja pierobežas laužu vērtīgos stāstus

Lai apzinātu vietējo cilvēku dzīves vērtības, septiņu dienu ekspedīcijā, no 1. līdz 7. jūlijam, pie Daugavpils novada stāstniekiem devās vairāk kā 40 Latvijas Universitātes un Daugavpils Universitātes filoloģijas un humanitāro zinātņu studenti un mācītābspēki.

Dinija Jemeljanova

Šāda ekspedīcija notika jau otro gadu. Šogad tās dalībnieki viesojās Silenes, Skrudalienes, Špoģu, Medumu, Sventes, Vaboles, Kalupes, Višķu, Naujenes, Bikeriņu un Vaboles pagastā. Abu augstskolu studenti profesore Janīnas Kursītes vadībā līdzīgas ekspedīcijās atsevišķi jau devušies iepriekš. DU profesore Maija Burīma skaidro, ka pērn nolemts abām augstskolām apvienoties, jo DU studenti biežāk pārvalda šajā novadā intervijām nepieciešamās valodas – ne tikai latviešu, bet arī krievu un latgaliešu.

Intervējamo jeb teicēju atlasē palīdzējušas pagastu pārvaldes, kas iepazīstināja ar atklātiem un

Teicēja Geneveva Žuka

dzīves pieredzes bagātiem vietējiem ļaudīm. Galvenais interviju mērķis bija apzināt mutvārdu vēsturi, noskaidrojot, kādas ir Latvijas – Baltkrievijas pierobežā dzīvojošo Daugavpils novada iedzīvotāju atmiņas, vērtības, ar kādu mantojumu viņi lepojas un kas uztrauc cilvēkus šajā reģionā. "Atšķirībā no pagājušā gada, šoreiz cilvēki daudz atklātāk un drošāk runāja par padomju laiku pieredzi," stāsta M. Burīma. Plaši atklāts arī kuli-

nārais mantojums, piemēram, saņemta vērtīga informācija par ozolziļu kafijas vārīšanas, maizes un tortes cepšanas tradīcijām. "Mums kā valodniekiem nozīmīgi ir arī tas, kādus vārdus stāstnieki izvēlas, vai iespējams saklausīt kādu specifisku leksiku," skaidro profesore. Vaboles pagastā ekspedīcijas dalībniekiem bija iespēja piedalīties folkloras kopas "Vabaljs" mēģinājumā, kurā skanējušas tādas padomju laika folkloras dziesmas kā "La-

bi dzeivot kolhozā" un "Žiguli".

Kaut gan galvenais ekspedīcijas uzdevums bija pierakstīt dzīvesstāstus. Līdzī devās arī profesora Jura Urtaņa grupa, kas meklēja arheoloģiskas vērtības – senus pilskalnus, apbedījumu vietas u.t.t. Ekspedīcijā piedalījās arī Rīgas Mākslas un mediju tehnikuma audzēkņi, kas prakses ietvaros intervijas filmēja. Visi ekspedīcijas dalībnieki apmetās studiju bāzē "Ilgas". Pa dienu visi darbojās atsevišķās grupās, bet vakarā sanāca kopā dalīties pieredzētajā.

M. Burīma lēš, ka kopumā iegūtas apmēram 50 intervijas. Atkarībā no tā, kā ar sniegto informāciju ļāvis rīkoties intervējamais, sarunas tiek transkribētas, nepieciešamības gadījumā arī tulkotas, savukārt audio, video faili un fotogrāfijas tiks augšupielādēti internetā, lai pētnieki materiālam varētu piekļūt neierobežotā laikā un vietā. 27. oktobrī Rīgā paredzētajā konferencē "Identitātes un vērtību meklējumi: Daugavpils novads" pētnieki prezentēs atsevišķi apkopoto, lai pēc tam kopā gatavotu vienotu krājumu.